

388L0357

4.7.88

EUROOPAN YHTEISÖJEN VIRALLINEN LEHTI

N:o L 172/1

TOINEN NEUVOSTON DIREKTIIVI,

annettu 22 päivänä kesäkuuta 1988,

muuta ensivakuutusta kuin henkivakuutusta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta, säännöksistä, joilla helpotetaan palvelujen tarjoamisen vapauden tehokasta käyttämistä, sekä direktiivin 73/239/ETY muuttamisesta

(88/357/ETY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 57 artiklan 2 kohdan ja 66 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen ⁽¹⁾,

toimii yhdessä Euroopan parlamentin kanssa ⁽²⁾,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean ⁽³⁾ lausunnon,

sekä katsoo, että

on välttämätöntä kehittää sisämarkkinoita vakuutusliikkeen alalla ja tämän tavoitteen saavuttamiseksi on suotavaa, että vakuutusyrityksille, joiden kotipaikka on yhteisössä, tehdään palvelujen tarjoaminen jäsenvaltioissa helpommaksi, jotta vakuutuksenottajien olisi mahdollista kääntyä paitsi omaan maahansa sijoittautuneiden vakuutusenantajien puoleen, myös sellaisten vakuutuksenantajien puoleen, joiden kotipaikka on yhteisössä ja jotka ovat sijoittautuneet muihin jäsenvaltioihin,

perustamissopimuksen mukaan kaikki palvelujen tarjoamisen vapauden kohdistuva syrjintä, joka perustuu siihen, ettei yritys ole sijoittautunut jäsenvaltioon, jossa palveluja tarjotaan, on kielletty siirtymäkauden päättymisestä lukien; tämä kielto koskee kaikkien yhteisöön sijoittautuneiden yrityksen tarjoamia palveluja riippumatta siitä, tarjotaanko palveluja yrityksen kotipaikassa, asioimistossa tai sivukonttorissa,

käytännön syistä palvelujen tarjoaminen olisi määriteltävä ottamalla huomioon sekä vakuutuksenantajan sijoittautumispaikka että riskin sijaintipaikka; sen vuoksi määritelmä riskin sijaintipaikasta tulisi ottaa käyttöön; lisäksi tulisi erottaa sijoittautumiseen perustuva toiminta palvelujen tarjoamisen vapauden perustuvasta toiminnasta,

muun ensivakuutusliikkeen kuin henkivakuutusliikkeen aloittamista ja harjoittamista koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 24 päivänä heinäkuuta 1973 annettua ensimmäistä neuvoston direktiiviä 73/239/ETY ⁽⁴⁾, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 87/343/ETY ⁽⁵⁾, jäljempänä 'ensimmäinen direktiivi', olisi täydennettävä erityisesti valvontaviranomaisten käytössä olevien valvontavaltuutusten ja -keinojen selventämiseksi; tulisi myös antaa erityismääräykset palvelujen tarjoamisen vapauden perustuvan toiminnan aloittamisesta, harjoittamisesta ja valvonnasta,

vakuutuksenottajille, jotka asemansa, kokonsa tai vakuutettavan riskin luonteen vuoksi eivät tarvitse erityistä suojelua riskin sijaintivaltiossa, tulisi sallia täydellinen vapaus hyötyä mahdollisimman laajoista vakuutusmarkkinoista; lisäksi muille vakuutuksenottajille tulee taata riittävä suoja,

tarve suojella vakuutuksenottajia ja välttää kaikenlaisia kilpailuhäiriöitä tekee perustelluksi ensimmäisen direktiivin sisältämien toisiaan vastaavia varoja koskevien säännösten lievennysten yhteensovittamisen,

jäsenvaltioissa voimassa olevat vakuutus sopimuslakien säännökset poikkeavat edelleen toisistaan; valinnanvapauden vuoksi sopimukseen sovellettavaksi laiksi voidaan joissakin tapauksissa hyväksyä erityisolosuhteet huomioon ottavien määräysten mukaisesti muunkin kuin riskin sijaintimaan laki,

tämän direktiivin soveltamisalaan tulisi kuulua pakollinen vakuutus, mikä kuitenkin edellyttäisi sellaisen vakuutuksen kattavan sopimuksen olevan niiden tällaista vakuutusta koskevien erityissäännösten mukainen, joita vakuutamisvelvollisuuden määräävä jäsenvaltio edellyttää,

ensimmäisen direktiivin säännöksiä vakuutuskannan luovuttamisesta tulisi lisätä ja täydentää säännöksillä, jotka erityisesti kattavat palvelujen tarjoamisen vapauden perusteella tehtyjen vakuutussopimusten kannanluovutuksen toiselle yritykselle,

⁽¹⁾ EYVL N:o C 32, 12.2.1976, s. 2

⁽²⁾ EYVL N:o C 36, 13.2.1978, s. 14,

EYVL N:o C 167, 27.6.1988 ja 15 päivänä kesäkuuta 1988 tehty päätös.

⁽³⁾ EYVL N:o C 204, 30.8.1976, s. 13

⁽⁴⁾ EYVL N:o L 228, 16.8.1973, s. 3

⁽⁵⁾ EYVL N:o L 185, 4.7.1987, s. 72

erityisesti palvelujen tarjoamisen vapautta koskevien säännösten piiriin ei tulisi kuulua tiettyjen riskien, joihin mainittujen säännösten soveltaminen ei ole tässä vaiheessa asianmukaista jäsenvaltioiden viranomaisten näiden säännösten luonteen ja sosiaalisten vaikutusten perusteella antamien erityismääräysten vuoksi; sen vuoksi näitä poikkeuksia tulisi tarkastella uudelleen tämän direktiivin oltua voimassa jonkin aikaa,

vakuutuksenottajien suojaamiseksi jäsenvaltioille tulisi yhteensovittamisen nykyvaiheessa sallia mahdollisuus rajoittaa palvelujen tarjoamisen vapautteen perustuvan toiminnan ja sijoittautumiseen perustuvan toiminnan samanaikaista harjoittamista; tällaisia rajoituksia ei voida määrätä, jos vakuutuksenottajat eivät tarvitse tällaista suojelua,

palvelujen tarjoamisen vapauden käyttämisen aloittaminen ja harjoittaminen tulisi olla sellaisesta menettelystä riippuvaisista, jolla taataan vakuutusyrityksen noudattavan sekä taloudellisia takuita että vakuutusehtoja koskevia säännöksiä; tätä menettelyä voidaan lieventää, jos palvelujen tarjoamisen vapautteen perustuva toiminta kohdistuu vakuutuksenottajiin, jotka asemansa, kokonsa tai vakuutettavan riskin luonteen vuoksi eivät tarvitse erityistä suojelua riskin sijaintivaltiossa,

on välttämätöntä aloittaa erityinen yhteistyö palvelujen tarjoamisen vapauden osalta jäsenvaltioiden toimivaltaisten valvontaviranomaisten kesken sekä näiden viranomaisten ja komission välillä; tulisi myös säätää rangaistusjärjestelmästä, jota sovellettaisiin siellä, missä palveluja tarjoava yritys ei noudata sen jäsenvaltion säännöksiä, jossa palveluja tarjotaan,

kunnes yhteensovittamista on myöhemmin jatkettu, vakuutusteknisen vastuuvelan tulisi kuulua sen jäsenvaltion säännösten ja valvonnan piiriin, jossa palveluja tarjotaan silloin, kun palvelujen tarjoamiseen liittyy riskejä, joiden suhteen jäsenvaltio, jossa palveluja vastaanotetaan, toivoo voivansa antaa erityissuojelua vakuutuksenottajille; jos vakuutuksenottajien suojelemisesta huolehtiminen ei ole perusteltua, vakuutustekninen vastuuvetä kuuluu edelleen sen jäsenvaltion säännösten ja valvonnan piiriin, johon vakuutuksenantaja on sijoittautunut,

joissakin jäsenvaltioissa vakuutustoimintaan ei kohdistu minkäänlaisia välillisiä veroja, kun taas enemmistö soveltaa erityisveroja ja muunlaisia pakollisia maksuja mukaan lukien korvaustoimielimille suoritettavat lisämaksut; näiden verojen ja maksujen rakenne ja taso vaihtelevat huomattavasti niitä soveltavien jäsenvaltioiden välillä; tulisi välttää tilannetta, jossa erot johtavat vakuutuspalveluja koskeviin kilpailun vääristymiin jäsenvaltioiden välillä; ennen tulevaa yhteensovittamista riskin sijaintivaltion verojärjestelmän ja muiden maksumuotojen soveltaminen todennäköisesti korjaa tällaisen epäkohdan ja jäsenvaltioiden on kehitettävä menetelmä, jolla varmistetaan kyseisten verojen ja maksujen kanto,

on toivottavaa, että vältetään tämän direktiivin ja yhteisön rinnakkaisvakuutusliikettä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta 30 päivänä toukokuuta 1978 annetun neuvoston direktiivin

78/473/ETY⁽¹⁾ soveltaminen ilman yhteensovittamista, jotta ei jouduttaisi tilanteeseen, jossa jokaisessa jäsenvaltiossa on kolme erilaista järjestelmää; sen vuoksi niiden arviointiperusteiden, joilla tässä direktiivissä määritellään 'suuret riskit', tulisi määritellä myös ne riskit, jotka todennäköisesti katetaan yhteisön rinnakkaisvakuutusjärjestelyin, ja

olisi otettava huomioon perustamissopimuksen 8 c artiklan mukaisesti, kuinka paljon joidenkin eri kehitystasolla olevien kansantalouksien on ponnisteltava; sen vuoksi tietyille jäsenvaltioille tulisikin sallia siirtymäjärjestelyt tämän palvelujen tarjoamisen vapautta koskevan direktiivin erityissäännösten vaiheittaista soveltamista varten,

ON ANTANUT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

I OSASTO

Yleiset säännökset

1 artikla

Tämän direktiivin tarkoituksena on:

- a) täydentää ensimmäistä direktiiviä 73/239/ETY;
- b) säätää yrityksille palvelujen tarjoamisen vapautta koskevat erityissäännökset niistä vakuutusluokista, joita mainituissa ensimmäisessä direktiivissä tarkoitetaan.

2 artikla

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- a) 'ensimmäisellä direktiivillä' direktiiviä 73/239/ETY;
- b) 'yrityksellä':
 - I ja II osaston säännöksiä sovellettaessa jokaista yritystä, joka on saanut toimiluvan ensimmäisen direktiivin 6 tai 23 artiklan mukaisesti;
 - III ja V osaston säännöksiä sovellettaessa jokaista yritystä, joka on saanut toimiluvan ensimmäisen direktiivin 6 artiklan mukaisesti;
- c) 'toimipaikalla' yrityksen kotipaikkaa, asioimistoa tai sivukonttoria, ottaen huomioon, mitä 3 artiklassa säädetään;
- d) 'jäsenvaltiolla, jossa riski sijaitsee':
 - jäsenvaltiota, jossa omaisuus sijaitsee, jos vakuutus koskee joko rakennuksia tai rakennuksia ja niiden irtaimistoa, sikäli kuin irtaimisto on vakuutettu samalla vakuutuskirjalla,
 - rekisteröintijäsenvaltiota, jos vakuutus koskee kaikenlaisia ajoneuvoja,

⁽¹⁾ EYVL N:o L 151, 7.6.1978, s. 25

- jäsenvaltiota, jossa vakuutuksenottaja otti vakuutuksen, jos on kyse vakuutuksesta, joka on voimassa enintään neljä kuukautta ja kattaa matka- ja lomariskejä missä tahansa luokassa,
 - kaikissa tapauksissa, jotka eivät nimenomaisesti sisälly edellä oleviin alakohtiin, jäsenvaltiota, jossa vakuutuksenottajalla on vakinainen asuinpaikka tai, jos vakuutuksenottaja on oikeushenkilö, sitä jäsenvaltiota, johon vakuutuksenottaja, johon sopimus liittyy, on sijoittautunut;
- e) 'sijoittautumisjäsenvaltiolla' jäsenvaltiota, jossa riskin kattanut toimipaikka sijaitsee;
- f) 'jäsenvaltiolla, jossa palveluja tarjotaan' jäsenvaltiota, jossa riski sijaitsee silloin, kun se katetaan toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevasta toimipaikasta.

3 artikla

Ensimmäistä direktiiviä ja tätä direktiiviä sovellettaessa yrityksen pysyvä läsnäolo jäsenvaltion alueella rinnastetaan asioimistoon tai sivukonttoriin, vaikka mainittu läsnäolo ei käsitä sivukonttoria tai asioimistoa, vaan ainoastaan toimiston, jota hoitaa yrityksen oma henkilökunta tai itsenäisesti toimiva henkilö, jolla on pysyvä valtuutus toimia yrityksen puolesta asioimiston tapaan.

4 artikla

Tätä direktiiviä ja ensimmäistä direktiiviä sovellettaessa yleiset ja erityiset vakuutusehdot eivät saa sisältää sellaisia erityisehtoja, joiden tarkoituksena on yksittäistapauksessa ottaa huomioon katettavan riskin erityisolosuhteet.

II OSASTO

Ensimmäistä direktiiviä täydentävät säännökset

5 artikla

Lisätään ensimmäisen direktiivin 5 artiklaan seuraavaa:

"d) 'suurilla riskeillä':

- i) riskejä, jotka kuuluvat liitteessä olevan A kohdan luokkiin 4, 5, 6, 7, 11 ja 12;
- ii) riskejä, jotka kuuluvat liitteessä olevan A kohdan luokkiin 14 ja 15, kun vakuutuksenottaja on ammattimaisesti mukana teollisessa tai kaupallisessa toiminnassa tai jossakin vapaassa ammatissa, ja riskit liittyvät tällaiseen toimintaan;
- iii) riskejä, jotka kuuluvat liitteessä olevan A luokkiin 8, 9, 13 ja 16, sikäli kuin vakuutuksenottaja ylittää ainakin kaksi seuraavien kolmen arviointiperusteen rajoista:

ensimmäinen vaihe: 31 päivään joulukuuta 1992 mennessä:

- taseen loppusumma: 12,4 miljoonaa ECUa;
- nettoliikevaihto: 24 miljoonaa ECUa;
- työntekijöitä tilikautena keskimäärin: 500.

toinen vaihe: 1 päivästä tammikuuta 1993 lukien:

- taseen loppusumma: 6,2 miljoonaa ECUa;
- nettoliikevaihto: 12,8 miljoonaa ECUa;
- työntekijöitä tilikautena keskimäärin: 250.

Jos vakuutuksenottaja kuuluu yritysryhmään, joka direktiivin 83/349/ETY⁽¹⁾ mukaisesti laatii konsolidoidun tilinpäätöksen, edellä mainittuja arviointiperusteita sovelletaan konsolidoidun tilinpäätöksen pohjalta.

Jokainen jäsenvaltio voi lisätä iii alakohdassa mainittuun luokkaan riskejä, joita ammatilliset yhdistykset, yhteisyritykset tai tilapäiset yhteenliittymät vakuuttavat."

6 artikla

Sovellettaessa ensimmäisen direktiivin 15 artiklan 2 kohdan ensimmäistä alakohtaa ja 24 artiklaa jäsenvaltioiden on noudatettava tämän direktiivin liitteessä 1 olevia vastaavuussääntöjä.

7 artikla

1. Laki, jota sovelletaan tässä direktiivissä tarkoitettuihin jäsenvaltiossa sijaitsevia riskejä kattaviin vakuutus-sopimuksiin, määräytyy seuraavasti:

- a) Kun vakuutuksenottajan vakinainen asuinpaikka tai hallinnollinen päätoimipaikka on sen jäsenvaltion alueella, jossa riski sijaitsee, vakuutussopimukseen sovelletaan tämän jäsenvaltion lakia. Jos tämän jäsenvaltion laki sallii, osapuolet voivat kuitenkin valita jonkin toisen maan lain.
- b) Jos vakuutuksenottajan vakinainen asuinpaikka tai keskushallinto ei ole jäsenvaltiossa, jossa riski sijaitsee, vakuutussopimuksen osapuolet voivat valita sovellettavaksi joko sen jäsenvaltion lain, jossa riski sijaitsee, tai sen maan lain, jossa vakuutuksenottajalla on vakinainen asuinpaikka tai hallinnollinen päätoimipaikka.
- c) Jos vakuutuksenottaja harjoittaa kaupallista tai teollista toimintaa tai vapaata ammattia ja jos sopimus kattaa kahta tai useampaa näitä toimintoja koskevaa eri jäsenvaltioissa sijaitsevaa riskiä, vapaus valita sopimukseen sovellettava laki koskee näiden jäsenvaltioiden sekä sen maan lakia, jossa vakuutuksenottajalla on vakinainen asuinpaikka tai hallinnollinen päätoimipaikka.

(¹) EYVL N:o L 193, 18.7.1983, s. 1

- d) Sen estämättä, mitä b ja c alakohdassa säädetään, osapuolet saavat käyttää hyväkseen laajempaa vapautta sopimukseen sovellettavan lain valinnassa, jos se mainituissa alakohdissa tarkoitetuissa jäsenvaltioissa on sallittua.
- e) Kun sopimus kattaa vain sellaisiin tapahtumiin liittyviä riskejä, jotka sattuvat muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa riski 2 artiklan d alakohdan mukaisesti sijaitsee, sopimuspuolet voivat sen estämättä, mitä a, b ja c alakohdassa säädetään, aina valita ensiksi mainitun valtion lain.
- f) Ensimmäisen direktiivin 5 artiklan d alakohdan i alakohdassa tarkoitettuihin riskeihin sopimuspuolet voivat valita minkä tahansa lain.
- g) Se, että a tai f alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa sopimuspuolet ovat valinneet tietyn lain, ei estä, jos kaikki muut tilanteeseen valinnan ajankohtana vaikuttavat tekijät liittyvät vain yhteen jäsenvaltioon, soveltamasta tämän jäsenvaltion pakottavia oikeussääntöjä, joista ei saa tämän jäsenvaltion lainsäädännön mukaan sopimuksella poiketa.
- h) Edellisissä alakohdissa tarkoitettu valinta on ilmaistava nimenomaisesti tai sen tulee käydä ilmi riittävän täsmällisesti sopimusehdoista tai asiaan liittyvistä seikoista. Jollei näin ole tai jollei valintaa ole tehty, sopimukseen sovelletaan edellä tarkoitetuista kysymyksen tulevista alakohdissa mainituista maista sen maan lakia, johon sopimus läheisimmin liittyy. Jos kuitenkin sellainen sopimuksen osa, joka voidaan erottaa siitä, läheisemmin liittyy johonkin toiseen edellä kyseisissä alakohdissa tarkoitetuista maista, voidaan poikkeuksellisesti soveltaa tuon toisen maan lakia. Oletamus on, että sopimus liittyy läheisimmin siihen jäsenvaltioon, jossa riski sijaitsee.
- i) Jos valtioon kuuluu useita erillisiä alueita, joista jokaisessa on omat sopimusvelvoitteita koskevat oikeussäännöksensä, jokaista aluetta pidetään erillisenä maana määriteltäessä lakia, jota tämän direktiivin mukaan sovelletaan.

Jäsenvaltio, jonka erillisillä alueilla on omat sopimusvelvoitteita koskevat oikeussääöksensä, ei ole velvolinen soveltamaan tämän direktiivin säännöksiä kysymyksiin, jotka koskevat lainvalintaa alueellisten lainsäädäntöjen välillä.

2. Tällä artiklalla ei rajoiteta tuomioistuinmaan oikeussäännön soveltamista tilanteessa, jossa ne ovat pakottavia sopimukseen muuten sovellettavasta laista riippumatta.

Sen jäsenvaltion pakottavia oikeussääntöjä, jossa riski sijaitsee tai joka velvoittaa ottamaan vakuutuksen, voidaan, jos jäsenvaltion laissa niin säädetään, soveltaa siinä laajuudessa, kuin noiden jäsenvaltioiden lakien mukaan säännöksiä sovelletaan sopimukseen muuten sovellettavasta laista riippumatta.

Jos sopimus kattaa useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa sijaitsevia riskejä, sopimuksen katsotaan tätä kohtaa sovellettaessa muodostuvan useista sopimuksista, joista jokainen liittyy vain yhteen jäsenvaltioon.

3. Jollei edellisistä kohdista muuta johdu, jäsenvaltioiden on sovellettava tässä direktiivissä tarkoitettuihin vakuutusopimuksiin kansainvälisen yksityisoikeutensa yleisiä säännöksiä, jotka koskevat sopimusvelvoitteita.

8 artikla

1. Tässä artiklassa olevin edellytyksin vakuutusyritykset voivat tarjota ja tehdä pakollista vakuutusta koskevia vakuutusopimuksia tämän ja ensimmäisen direktiivin säännösten mukaisesti.

2. Kun jäsenvaltio määrää vakuutuksen ottamisen pakolliseksi, sopimus ei täytä tuota velvoitetta, ellei se ole tuohon vakuutukseen liittyvien mainitun jäsenvaltion antamien erityissäännösten mukainen.

3. Jos pakollisen vakuutuksen ollessa kyseessä sen jäsenvaltion laki, jossa riski sijaitsee, ja sen jäsenvaltion laki, joka asettaa velvoitteen vakuutuksen ottamiseen, ovat ristiriidassa keskenään, on sovellettava jälkimmäistä lakia.

4. a) Jollei tämän kohdan b ja c alakohdasta muuta johdu, on 7 artiklan 2 kohdan kolmatta alakohtaa sovellettava, jos vakuutusopimus kattaa riskejä useissa jäsenvaltioissa, joista ainakin yksi määrää vakuutuksen ottamisen pakolliseksi.

b) Jäsenvaltio, joka silloin, kun tämä direktiivi annetaan tiedoksi, vaatii, että kaikkien sen alueelle sijoituneiden yritysten on haettava viranomaisen vahvistus pakollisen vakuutuksensa yleisille ja erityisille vakuutusehdoille, voi myös, poiketen 9 ja 18 artiklan säännöksistä, vaatia vahvistettaviksi niiden pakollisten vakuutusten vakuutusehdot, joita vakuutusyritys tarjoaa jäsenvaltion alueella 12 artiklan 1 kohdassa säädetyin edellytyksin.

c) Jäsenvaltio voi 7 artiklasta poiketen säätää, että pakollista vakuutusta koskevaan vakuutusopimukseen sovelletaan sen valtion lakia, joka säätää vakuutuksen ottamisen pakolliseksi.

d) Jos jäsenvaltio säätää vakuutuksen pakolliseksi ja vakuutusenantajan täytyy ilmoittaa toimivaltaisille viranomaisille vakuutuksen lakkaamisesta, tällainen lakkaaminen voi olla voimassa vahingon kärsineeseen kolmanteen osapuoleen nähden vain tämän valtion lainsäädännössä säädetyissä oloissa.

5. a) Jäsenvaltioiden on annettava tieto komissiolle niistä riskeistä, jotka on katettava pakollisella vakuutuksella tämän jäsenvaltion lainsäädännön mukaan, jolloin ilmoitetaan:

— tähän vakuutukseen liittyvät lain erityissäännökset;

- tiedot, joiden on sisällyttävä vakuutuksenantajan vakuutetulle henkilölle antamaan todistukseen, mikäli tämä valtio vaatii todisteen vakuutusvelvollisuuden noudattamisesta. Jäsenvaltio voi vaatia, että nuo tiedot sisältävät vakuutuksenantajan samansisältöisen selvityksen siitä, että sopimus noudattaa tuohon vakuutukseen liittyviä erityissäännöksiä.

- b) Komissio julkaisee a alakohdassa tarkoitetut tiedot *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.
- c) Jäsenvaltion on hyväksyttävä osoituksena vakuutusvelvollisuuden täyttämistä todistus, jonka sisältö vastaa a alakohdan toisen luettelakohdan säännöstä.

9 artikla

1. Ensimmäisen direktiivin 9 artiklan viimeinen alakohta ja 11 artiklan 1 kohdan viimeinen alakohta muutetaan seuraavasti:

”edellä a ja b alakohdassa tarkoitettuja tietoja, jotka koskevat yleisiä tai erityisiä vakuutusehtoja sekä vakuutusmaksujen perusteita, ei kuitenkaan vaadita 5 artiklan d alakohdassa tarkoitetuista riskeistä.”

2. Muutetaan ensimmäisen direktiivin 8 artiklan 3 kohta ja 10 artiklan 3 kohta seuraavasti:

”3. Tämä yhteensovittaminen ei estä jäsenvaltioita ylläpitämästä ja ottamasta käyttöön lakeja, asetuksia tai hallinnollisia määräyksiä, jotka koskevat erityisesti hallituksen jäsenille ja johtajille asetettavia vaatimuksia ammatillisesta pätevydestä sekä yhtiöjärjestyksen, yleisten ja erityisten vakuutusehtojen, vakuutusmaksujen perusteiden ja muiden sellaisten asiakirjojen hyväksymistä, jotka ovat välttämättömiä normaalia valvontaa varten.

Edellä 5 artiklan d alakohdassa tarkoitettujen riskien osalta jäsenvaltiot eivät kuitenkaan saa antaa säännöksiä, joissa vaaditaan yleisten ja erityisten vakuutusehtojen, vakuutusmaksujen perusteiden tai niiden lomakkeiden ja muiden painettujen asiakirjojen hyväksymistä tai järjestelmällistä ilmoittamista, joita yritys aikoo käyttää vakuutuksenottajien kanssa asioidessaan. Jäsenvaltiot saavat vaatia vain näiden ehtojen ja muiden asiakirjojen ilmoittamista satunnaisesti sen toteamiseksi, että ne noudattavat kyseisiä riskejä koskevia lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, joskaan tämä vaatimus ei saa olla ennakkoehtona sille, että yritys voi harjoittaa toimintaansa.

Edellä 5 artiklan d alakohdassa tarkoitettujen riskien osalta jäsenvaltiot eivät saa ylläpitää tai ottaa käyttöön ehdotettujen vakuutusmaksukorotusten ennakkoilmoitusta tai hyväksymistä muutoin kuin osana yleistä hinnanvalvontajärjestelmää.

Tämä yhteensovittaminen ei liioin estä jäsenvaltioita tarkastamasta liitteessä olevan A kohdan 18 luokkaa varten toimilupaa hakevien tai sen saaneiden yritysten sellaisia suoria tai epäsuoria henkilöstö- ja kalustovomavaroja, yritysten käytössä olevan lääketieteellisen

henkilökunnan pätevyys ja kaluston laatu mukaan lukien, jotka yrityksillä on käytössään tästä vakuutusluokasta johtuvien sitoumusten täyttämiseksi.”

10 artikla

- Lisätään ensimmäisen direktiivin 19 artiklaan kohta seuraavasti:

”3. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että vakuutusyritysten valvonnasta vastaavilla viranomaisilla on tarvittavat valtuudet ja keinot niiden alueelle sijoittautuneiden vakuutusyritysten toiminnan valvontaa varten, mukaan lukien tämän alueen ulkopuolella tapahtuva toiminta, toimintaa koskevien neuvoston direktiivien mukaisesti ja silmällä pitäen niiden täytäntöönpanoa.

Valtuuksien ja keinojen on erityisesti annettava valvontaviranomaisille mahdollisuus:

- suorittaa yksityiskohtaisia tutkimuksia yrityksen tilasta ja koko liiketoiminnasta, muun muassa:
 - keräämällä tietoja tai vaatimalla vakuutusliikettä koskevia asiakirjoja,
 - suorittamalla paikan päällä tapahtuvia tutkimuksia yrityksen toimitiloissa;
- toteuttaa kaikki yritystä koskevat toimenpiteet, jotka ovat tarkoituksenmukaisia ja tarpeellisia sen varmistamiseksi, että yrityksen toiminta on lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten mukaista, joita yrityksen on noudatettava kussakin jäsenvaltiossa, ja erityisesti toimintasuunnitelman yritystä edelleen velvoittavien kohtien mukaista, sekä vakuutuksenottajien etuja vaarantavan säännösten vastaisen menettelyn estämiseksi tai poistamiseksi;
- varmistaa, että valvontaviranomaisten vaatimat toimenpiteet toteutetaan tarvittaessa pakkokeinoin ja, jos se on tarkoituksenmukaista, oikeusteitse.

Jäsenvaltiot voivat myös antaa valvontaviranomaisille oikeuden saada käyttöönsä kaikki tiedot välittäjien hallussa olevista sopimuksista.”

11 artikla

1. Poistetaan ensimmäisen direktiivin 21 artikla.
2. Jäsenvaltioiden on sallittava, kansallisen lainsäädännön mukaisin edellytyksin, että sen alueelle sijoittuneet yritykset luovuttavat kokonaan tai osittain vakuutuskantansa, jonka suhteen tämä valtio on valtio, jossa riski sijaitsee, tuohon samaan jäsenvaltioon sijoittautuneelle vastaanottavalle yritykselle, jos sen jäsenvaltion valvontaviranomaiset, jossa vastaanottavan yrityksen kotipaikka on, vahvistavat, että jälkimmäisellä yrityksellä on kannanluovutus huomioon ottaen riittävä solvenssimarginaali.
3. Jäsenvaltioiden on kansallisen lainsäädäntönsä mukaisin edellytyksin sallittava, että sen alueelle sijoittautuneet yritykset luovuttavat 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa oloissa tehtyjen sopimusten koko vakuutuskannan tai sen osan vastaanottavalle yritykselle, joka on sijoittautunut jäsenvaltioon, jossa palveluja tarjotaan, jos sen jäsen-

valtion valvontaviranomaiset, jossa vastaanottavan yrityksen kotipaikka sijaitsee, vahvistavat, että viimeksi mainitulla on kannanluovutus huomioon ottaen riittävä solvenssimarginaali.

4. Jäsenvaltioiden on kansallisen lainsäädäntönsä mukaisin edellytyksin sallittava, että sen alueelle sijoittautuneet yritykset luovuttavat 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa oloissa tehtyjen sopimusten koko vakuutuskannan tai sen osan vastaanottavalle yritykselle, joka on sijoittautunut samaan jäsenvaltioon, jos sen jäsenvaltion valvontaviranomaiset, jossa vastaanottavan yrityksen kotipaikka on, todistavat, että vastaanottavalla yrityksellä on kannanluovutus huomioon ottaen riittävä solvenssimarginaali ja että se täyttää 13 ja 16 artiklan edellytykset jäsenvaltiossa, jossa palveluja tarjotaan.

5. Edellä 3 ja 4 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa on sen jäsenvaltion valvontaviranomaisten, johon luovuttava yritys on sijoittautunut, annettava lupa luovutukselle saatuaan siihen sen jäsenvaltion valvontaviranomaisten suostumuksen, jossa palveluja tarjotaan.

6. Jos jäsenvaltio kansallisen lainsäädäntönsä mukaisin edellytyksin sallii, että sen alueelle sijoittautuneet yritykset luovuttavat koko vakuutuskantansa tai osan siitä sellaiseen toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneelle vastaanottavalle yritykselle, joka ei ole se jäsenvaltio, jossa palveluja tarjotaan, sen on varmistettava, että seuraavat edellytykset täyttyvät:

- sen jäsenvaltion valvontaviranomaiset, jossa vastaanottavan yrityksen kotipaikka on, vahvistavat, että tällä yrityksellä on kannanluovutus huomioon ottaen riittävä solvenssimarginaali;
- jäsenvaltio, johon vastaanottava yritys on sijoittautunut, hyväksyy luovutuksen;
- vastaanottava yritys täyttää 13–16 artiklan edellytykset jäsenvaltiossa, jossa palveluja tarjotaan, tuon jäsenvaltion lainsäädännön mukaan sellainen luovutus on mahdollinen ja tuo jäsenvaltio hyväksyy luovutuksen.

7. Tämän artiklan mukaisesti hyväksytty luovutus julkistetaan kansallisen lainsäädännön edellyttämällä tavalla siinä jäsenvaltiossa, jossa riski sijaitsee. Luovutus on välittömästi voimassa vakuutuksenottajiin, vakuutettuihin ja kaikkiin muihin henkilöihin nähden, joilla on siirrettävistä sopimuksista johtuvia oikeuksia ja velvoitteita.

Tämä säännös ei vaikuta jäsenvaltioiden oikeuteen antaa vakuutuksenottajille mahdollisuus irtisanoa sopimus määräajan kuluessa luovutuksesta.

III OSASTO

Palvelujen tarjoamisen vapautta koskevat erityissäännökset

12 artikla

1. Tämän osaston säännöksiä sovelletaan, kun yritys yhdessä jäsenvaltiossa olevasta toimipaikasta kattaa, 2

artiklan d kohdassa tarkoitettulla tavalla, toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevan riskin; jälkimmäisestä jäsenvaltiossa käytetään tässä osastossa nimitystä 'jäsenvaltio, jossa palveluja tarjotaan'.

2. Tämän osaston säännöksiä ei sovelleta liiketoimiin, yrityksiin tai laitoksiin, joita ensimmäinen direktiivi ei koske, eikä riskeihin, joita mainitun direktiivin 4 artiklassa mainittujen julkisoikeudellisten laitosten on tarkoitus kattaa.

Tämän osaston säännöksiä ei sovelleta vakuutus sopimuksiin, jotka kattavat ensimmäisen direktiivin liitteessä olevassa A kohdassa seuraavin numeroin luokitellut riskit:

- N:o 1:
työtapaturmat,
- N:o 10:
lukuun ottamatta rahdinottajan vastuuta,
- N:o 12:
moottoriveneet ja veneet, joiden osalta kyseinen jäsenvaltio edellyttää samoja järjestelyjä kuin maalla kulkevien moottoriajoneuvojen osalta tämän direktiivin tiedoksiantoajankohtana.
- N:o 13:
vastuu ydinvaarasta ja lääkevahinkovastuu,
- N:o 9 ja 13:
rakennustöiden pakollinen vakuuttaminen.

Neuvosto tarkastelee näitä poikkeuksia viimeistään 1 päivänä heinäkuuta 1998.

3. Kunnes ensimmäisen direktiivin 7 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettu yhteensovittaminen on toteutettu, Saksan liittotasavalta saa säilyttää kiellon, joka koskee sen alueella sairausvakuutuksen ja muihin luokkiin kuuluvien vakuutusten samanaikaista harjoittamista, joka perustuu palvelujen tarjoamisen vapautta koskeviin säädöksiin.

13 artikla

Jäsenvaltioiden lainsäädännössä tulee olla säännös, jonka mukaan yritys, joka on sijoittautunut johonkin jäsenvaltioon, saa palvelujen tarjoamisen vapauden perusteella kattaa kyseisessä valtiossa ainakin:

- ensimmäisen direktiivin 5 artiklan d kohdassa määritellyt suuret riskit,
- muut kuin ensimmäisen direktiivin 5 artiklan d alakohdassa määritellyt, sellaisiin luokkiin kuuluvat riskit, joita varten yrityksen kyseisessä jäsenvaltiossa sijaitsevalla toimipaikalla ei ole toimilupaa.

14 artikla

Yrityksen, joka aikoo tarjota palveluja, on etukäteen tiedotettava siitä sen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jossa yrityksen kotipaikka on ja, mikäli mahdollista, sijoittautumisjäsenvaltion viranomaisille ilmoittaen samalla sen jäsenvaltion tai ne jäsenvaltiot, joiden alueella yritys aikoo tarjota palvelujaan sekä niiden riskien laadun, joita se aikoo kattaa.

Nämä viranomaiset voivat vaatia yritystä esittämään ensimmäisen direktiivin 9 tai 11 artiklassa tarkoitetut tiedot tai selvitykset.

15 artikla

1. Jäljempänä 16 artiklassa on säädettyllä tavalla jokainen jäsenvaltio, jonka alueella yritys aikoo tarjota palveluja, voi asettaa tällaisen toiminnan aloittamisen edellytykseksi, että yritys hankkii luvan toimivaltaiselta hallintoviranomaiselta, ja tätä varten vaatia, että yritys:

- a) esittää sen jäsenvaltion, jossa yrityksellä on sääntömääräinen kotipaikka, toimivaltaisten viranomaisten antaman todistuksen siitä, että yrityksellä on sen koko toiminnan kattava ensimmäisen direktiivin 16 ja 17 artiklan mukaisesti laskettu vähimmäissolvenssimarginaali ja että toimiluvan mukaan yritys voi sanotun direktiivin 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti toimia sijoittautumisjäsenvaltion ulkopuolella;
- b) esittää sijoittautumisjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten antaman todistuksen, jossa on mainittu ne vakuutusluokat, joita yrityksellä on oikeus harjoittaa ja jossa todistetaan, että kyseiset viranomaiset eivät vastusta yrityksen palvelujen tarjoamista vapaasti;
- c) esittää toimintasuunnitelman, josta ilmenevät seuraavat tiedot:
 - niiden riskien laatu, joita yritys aikoo kattaa jäsenvaltiossa, jossa palveluja tarjotaan;
 - ne yleiset ja erityiset vakuutusehdot, joita yritys aikoo käyttää kyseisessä jäsenvaltiossa;
 - maksuperusteet, joita yritys aikoo soveltaa kuhunkin liiketoiminnan luokkaan;
 - lomakkeet ja muut painetut asiakirjat, joita yritys aikoo käyttää asioidessaan vakuutuksenottajien kanssa, jos niitä vaaditaan myös kyseiseen jäsenvaltioon sijoittautuneilta yrityksiltä.

2. Sen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset, jossa palveluja tarjotaan, voivat vaatia, että 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetut tiedot tulee toimittaa viranomaisille kyseisen jäsenvaltion virallisella kielellä.

3. Sen jäsenvaltion toimivaltaisilla viranomaisilla, jossa palveluja tarjotaan, on kuuden kuukauden määräaika 1 kohdassa tarkoitettujen asiakirjojen vastaanottamisesta joko myöntää tai evätä toimilupa sitä riippuen, ovatko yrityksen toimintasuunnitelmassaan antamat tiedot kyseisessä jäsenvaltiossa sovellettavien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten mukaisia.

4. Jos sen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset, jossa palveluja tarjotaan, eivät ole tehneet päätöstään 3 kohdassa mainitussa määräajassa, toimilupa on katsottava evätyksi.

5. Päätös, jolla toimilupa evätään tai 1 kohdan a tai b alakohdassa tarkoitettua todistusta kieltäydytään antamasta, on yksityiskohtaisesti perusteltava ja se on annettava tiedoksi asianomaiselle yritykselle.

6. Jäsenvaltioiden on säädettävä, että tuomioistuimen käsiteltäväksi voidaan saattaa se, että yritykseltä on evätty toimilupa tai sille on kieltäydytty antamasta 1 kohdan a tai b alakohdassa tarkoitettua todistusta.

16 artikla

1. Jäsenvaltion, jonka alueella yritys aikoo tarjota palveluja ensimmäisen direktiivin 5 artiklan d alakohdassa mainittujen riskien kattamiseksi, on vaadittava, että yritys:

- a) esittää sen jäsenvaltion, jossa yrityksellä on sääntömääräinen kotipaikka, toimivaltaisten viranomaisten antaman todistuksen siitä, että yrityksellä on sen koko toiminnan kattava ensimmäisen direktiivin 16 ja 17 artiklan mukaisesti laskettu vähimmäissolvenssimarginaali ja että toimiluvan mukaan yritys voi sanotun direktiivin 7 artiklan 1 kohdan mukaisesti toimia sijoittautumisjäsenvaltion ulkopuolella;
- b) esittää sijoittautumisjäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten antaman todistuksen, jossa on mainittu ne luokat, joita yrityksellä on oikeus harjoittaa ja jossa todistetaan, että kyseiset viranomaiset eivät vastusta, että yritys tarjoaa palveluja vapaasti;
- c) ilmoittaa niiden riskien laadun, joita se aikoo kattaa jäsenvaltioissa, jossa palveluja tarjotaan.

2. Jäsenvaltioiden on säädettävä, että hakijalla on oikeus saattaa asia tuomioistuimen käsiteltäväksi siinä tapauksessa, että yritykselle kieltäydytään antamasta 1 kohdan a tai b alakohdassa tarkoitettua todistusta.

3. Yritys voi aloittaa toimintansa siitä päivästä lukien, jona sen jäsenvaltion viranomaiset, jossa palveluja tarjotaan, ovat todistettavasti saaneet haltuunsa 1 kohdassa tarkoitetut asiakirjat.

4. Tätä artiklaa sovelletaan myös silloin, kun jäsenvaltio, jonka alueella yritys aikoo tarjota sellaisia palveluja, jotka kattavat muita kuin ensimmäisen direktiivin 5 artiklan d alakohdassa tarkoitettuja riskejä, ei aseta tällaisen toiminnan aloittamisen edellytykseksi hallintoviranomaisen myöntämää toimilupaa.

17 artikla

1. Jos 14 artiklassa tarkoitettu yritys aikoo muuttaa 15 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tai 16 artiklan c alakohdassa tarkoitettuja tietoja, sen tulee ilmoittaa muutoksista sen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jossa palveluja tarjotaan. Nämä muutokset tulevat voimaan vastavasti 15 artiklan 3 kohdan ja 16 artiklan 3 kohdan määräysten mukaisesti.

2. Jos 14 artiklassa tarkoitettu yritys aikoo laajentaa toimintaansa muihin kuin ensimmäisen direktiivin 5 artiklan d alakohdassa tarkoitettuihin riskeihin, sen on noudatettava 14 ja 15 artiklan mukaista menettelyä.

3. Jos 14 artiklassa tarkoitettu yritys aikoo laajentaa toimintaansa ensimmäisen direktiivin 5 artiklan d alakohdassa tai tämän direktiivin 16 artiklan 4 kohdassa tarkoitettuihin riskeihin, sen on noudatettava 14 ja 16 artiklan mukaista menettelyä.

18 artikla

1. Tämä yhteensovittaminen ei estä jäsenvaltioita pitämästä voimassa tai saattamasta voimaan sellaisia lakeja, asetuksia tai hallinnollisia määräyksiä, jotka erityisesti koskevat yleisten ja erityisten vakuutusehtojen, vakuutus-
senottajien kanssa asioitaessa käytettävien lomakkeiden ja muiden painettujen asiakirjojen, maksuperusteiden ja minkä tahansa muun tavanomaista valvontaa varten tarpeellisen asiakirjan hyväksymistä edellyttäen, että sijoittautumisjäsenvaltion säännökset tai määräykset eivät ole riittävät tarpeellisen turvan tason saavuttamiseksi ja että sen jäsenvaltion vaatimukset, jossa palveluja tarjotaan, eivät ulotu pidemmälle kuin on tarpeen tässä suhteessa.

2. Kuitenkaan ensimmäisen direktiivin 5 artiklan d alakohdassa tarkoitettujen riskien osalta jäsenvaltiot eivät saa antaa säännöksiä, joissa vaaditaan yleisten ja erityisten vakuutusehtojen, maksuperusteiden sekä sellaisten lomakkeiden ja muiden painettujen asiakirjojen, joita yritys aikoo käyttää asioidessaan vakuutuksenottajien kanssa, hyväksymistä tai järjestelmällistä ilmoittamista. Jäsenvaltiot saavat vaatia ainoastaan näiden ehtojen ja muiden asiakirjojen ilmoittamista satunnaisesti sen toteamiseksi, että ne noudattavat kyseisiä riskejä koskevia lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä, mutta se ei saa olla ennakkoehtona yrityksen toiminnan harjoittamiselle.

3. Ensimmäisen direktiivin 5 artiklan d alakohdassa tarkoitettujen riskien osalta jäsenvaltiot eivät saa ylläpitää tai ottaa käyttöön vakuutusmaksujen aiottujen korotusten ennakkoilmoittamista tai hyväksymistä muutoin kuin osana yleistä hinnanvalvontajärjestelmää.

19 artikla

1. Palveluja tarjoavan yrityksen on annettava sen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jossa palveluja tarjotaan, kaikki siltä vaaditut asiakirjat tämän artiklan täytäntöönpanemiseksi, jos myös kyseiseen jäsenvaltioon sijoittautuneet yritykset ovat velvollisia tekemään niin.

2. Jos jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset havaitsevat, että sen alueella palveluja tarjoava yritys ei noudata kyseisessä valtiossa voimassa olevia yritystä koskevia säännöksiä, näiden viranomaisten on vaadittava asianomaista yritystä lopettamaan säännösten vastainen toimintansa.

3. Jos kyseinen yritys ei pysty täyttämään 2 kohdassa mainittua vaatimusta, sen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten, jossa palveluja tarjotaan, on ilmoitettava tästä sijoittautumisjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Sijoittautumisjäsenvaltion viranomaisten on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kyseinen yritys lopettaa säännösten vastaisen toiminnan. Sen jäsenvaltion viranomaisille, jossa palveluja tarjotaan, on ilmoitettava kyseisten toimenpiteiden laadusta.

Sen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset, jossa palveluja tarjotaan, voivat myös kääntyä sen maan toimivaltaisten viranomaisten puoleen, jossa vakuutusyrityksen

pääkonttori sijaitsee, jos palvelujen tarjoajina ovat asiomistot tai sivukonttorit.

4. Jos sijoittautumisjäsenvaltion toimenpiteistä huolimatta tai koska toimenpiteet osoittautuvat riittämättömiksi tai niitä ei kyseisessä jäsenvaltiossa ole toteutettu, yritys edelleenkin rikkoo siinä jäsenvaltiossa, jossa palveluja tarjotaan, voimassa olevia säännöksiä, jälkimmäinen jäsenvaltio voi, ilmoitettuaan asiasta sijoittautumisjäsenvaltion valvontaviranomaisille, toteuttaa tarvittavat toimenpiteet estääkseen säännösten vastaisen toiminnan jatkumisen, mukaan lukien, mikäli se on ehdottoman tarpeellista, toimenpiteet, joilla yritystä estetään tekemästä uusia vakuutussovimuksia palvelujen tarjoamisen vapauden perusteella kyseisen jäsenvaltion alueella. Muiden kuin ensimmäisen direktiivin 5 artiklan d alakohdassa tarkoitettujen riskien ollessa kyseessä tällaisiin toimenpiteisiin tulee sisältyä 15 artiklassa tarkoitettujen toimiluvan peruuttaminen. Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että niiden alueella on mahdollista tehdä näihin toimenpiteisiin liittyvät ilmoitukset.

5. Nämä säännökset eivät rajoita jäsenvaltioiden oikeutta rangaista niiden alueella tapahtuneesta säännösten vastaisesta toiminnasta.

6. Jos säännösten vastaisesti toimineella yrityksellä on toimipaikka tai omaisuutta siinä jäsenvaltiossa, jossa palveluja tarjotaan, voivat tämän valtion valvontaviranomaiset kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti soveltaa kyseisestä rikkomuksesta säädettyjä hallinnollisia pakotteita tähän toimipaikkaan tai omaisuuteen.

7. Toimenpide, joka on toteutettu 2—6 kohdan mukaisesti ja joka sisältää pakotteita tai rajoituksia palvelujen tarjoamisen vapauteen, on asianmukaisesti perusteltava ja se on annettava tiedoksi asianomaiselle yritykselle. Tällainen toimenpide tulee voida saattaa sen jäsenvaltion tuomioistuimen käsiteltäväksi, jonka viranomaiset toteuttavat kyseisen toimenpiteen.

8. Kun ensimmäisen direktiivin 20 artiklan mukaiset toimenpiteet on toteutettu, toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava niistä sen jäsenvaltion asianomaisille viranomaisille, jossa palveluja tarjotaan, jotka toteuttavat, kun kysymys on sanotun artiklan 1 ja 3 kohdassa tarkoitetuista toimenpiteistä, tarvittavat toimet vakuutettujen etujen turvaamiseksi.

Jos toimilupa peruutetaan ensimmäisen direktiivin 22 artiklan mukaisesti, sen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille, jossa palveluja tarjotaan, on ilmoitettava toimenpiteestä ja niiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet estääkseen kyseistä toimipaikkaa jatkamasta vakuutussovimusten tekemistä palvelujen tarjoamisen vapauden perusteella kyseisen valtion alueella.

9. Komissio antaa neuvostolle joka toinen vuosi jäsenvaltioittain kertomuksen niiden tapausten määrästä ja laadusta, joissa toimilupien epäamista koskevista päätöksistä on ilmoitettu 15 artiklan mukaisesti tai joissa toimenpiteet on toteutettu 4 kohdan mukaisesti. Jäsenvaltioiden on toimittava yhteistyössä komission kanssa antamalla sille tätä kertomusta varten tarvittavat tiedot.

20 artikla

Jos vakuutusyritys puretaan, niistä sopimuksista johtuneet velvoitteet, jotka on tehty palvelujen tarjoamisen vapauden perusteella, on täytettävä samalla tavalla kuin kyseisen yrityksen muista vakuutus sopimuksista johtuvat velvoitteet vakuutettujen ja edunsaajien kansalaisuudesta riippumatta.

21 artikla

1. Kun yritys tarjoaa vakuutuksia palvelujen tarjoamisen vapauden perusteella, on vakuutuksenottajalle ilmoitettava ennen kuin sitoumus tehdään, missä jäsenvaltiossa yrityksen kotipaikka, asioimisto tai sivukonttori, jonka kanssa sopimus on tarkoitus tehdä, sijaitsee.

Vakuutuksenottajalle annettujen asiakirjojen on sisällettävä edellisessä alakohdassa tarkoitetut tiedot.

Kahdessa ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja vaatimuksia ei sovelleta ensimmäisen direktiivin 5 artiklan d alakohdassa tarkoitettuihin riskeihin.

2. Vakuutus sopimuksessa ja jokaisessa muussa vakuutusturvan antavassa asiakirjassa sekä vakuutushakemuksessa, jos se sitoo vakuutuksenottajaa, on mainittava vakuutusturvan myöntävän toimipaikan sekä kotipaikan osoite.

22 artikla

1. Jokaisen toimipaikan on ilmoitettava valvontaviranomaiselleen palvelujen tarjoamisen perusteella tapahtuvasta toiminnastaan kertynyt vakuutusmaksujen määrä, jälleenvakuutusta vähentämättä, jäsenvaltioittain ja luokkien ryhmittäin. Luokkien ryhmät määritellään seuraavasti:

- tapaturma ja sairaus (1 ja 2)
- palo- ja muut omaisuusvahingot (8 ja 9),
- ilmailu, merenkulku ja kuljetus (3, 4, 5, 6, 7, 11 ja 12),
- yleinen vastuu (13),
- luotto ja takaus (14 ja 15),
- muut luokat (16, 17 ja 18).

Jäsenvaltioiden valvontaviranomaisten on toimitettava nämä tiedot edelleen kunkin sellaisen jäsenvaltion valvontaviranomaisille, jossa palveluja tarjotaan.

2. Jos sijoittautunut toimipaikka saa jäsenvaltiossa 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua liiketoiminnasta vakuutusmaksuja, jälleenvakuutuksen määrää vähentämättä, enemmän kuin 2 500 000 ECUa, sen on pidettävä kyseisen jäsenvaltion osalta jokaisesta luokkien ryhmästä vakuutusliikkeen tiliä, joka muodostuu liitteessä 2 A tai 2 B luetelluista kohdista.

Jos yritys kuitenkin, kaikki sen toimipaikat mukaan lukien, saa yhdessä jäsenvaltiossa 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetuista liiketoimista vakuutusmaksuja, jälleenvakuutuksen määrää vähentämättä, enemmän kuin 2 500 000 ECUa, sen jäsenvaltion valvontaviranomainen, jossa palveluja tarjotaan, voi pyytää sen jäsenvaltion valvontaviranomaiselta, jossa yrityksen sääntömääräinen

kotipaikka on, että tulevaisuudessa vakuutusliikkeen tilit pidetään ensiksi mainitussa maassa erikseen kunkin toimipaikan osalta siellä harjoitettua toimintaa varten.

Sijoittautumisjäsenvaltion valvontaviranomaisen on toimitettava tämän kohdan ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa tarkoitetut vakuutusliikkeen tilit sen jäsenvaltion valvontaviranomaiselle, jossa palveluja tarjotaan, viimeksi mainitun viranomaisen pyynnöstä.

23 artikla

1. Kunnes yhteensovittaminen on tapahtunut ja mikäli palvelujen tarjoamisen vapaus edellyttää sen jäsenvaltion myöntämää toimilupaa, jossa palveluja tarjotaan, asianomaisiin sopimuksiin liittyvän vakuutusteknisen vastuuvelan määrästä päätetään kyseisen jäsenvaltion valvonnassa ja sen antamien määräysten mukaisesti tai, mikäli sellaisia ei ole, kyseisessä jäsenvaltiossa noudatetun käytännön mukaisesti. Tämän jäsenvaltion on valvottava voimassa olevien määräysten ja käytännön mukaisesti vastuuvelan kattamista yhtä suurilla ja toisiaan vastaavilla varoilla, sekä näiden varojen sijaintia.

2. Kaikissa muissa tapauksissa vakuutusteknistä vastuuvalkaa vastaavien varojen määrästä ja vastuuvelan kattamisesta yhtä suurilla ja toisiaan vastaavilla varoilla sekä näiden varojen sijainnista päätetään sijoittautumisjäsenvaltion valvonnassa ja kyseisen jäsenvaltion määräysten tai käytännön mukaisesti.

3. Sijoittautumisjäsenvaltion on huolehdittava, että vakuutustekninen vastuuvalka, joka liittyy kaikkiin yrityksen asianomaisen toimipaikan kautta tekemiin sopimuksiin, on riittävä ja että se katetaan yhtä suurilla ja toisiaan vastaavilla varoilla.

4. Edellä 1 kohdassa tarkoitettussa tapauksessa sijoittautumisjäsenvaltion ja sen jäsenvaltion, jossa palveluja tarjotaan, tulee vaihtaa tietoja, jotka ovat tarpeellisia 1 ja 3 kohdassa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi.

24 artikla

Tämä direktiivi ei vaikuta jäsenvaltioiden oikeuteen vaatia alueillaan palvelujen tarjoamisen vapauden perusteella toimivia yrityksiä liittymään ja osallistumaan järjestelyyn, jonka tarkoituksena on taata vakuutuskorvausten maksaminen vakuutuksenottajille ja vahingon kärsineille kolmansille osapuolille, samoilla edellytyksillä kuin kyseisiin jäsenvaltioihin sijoittautuneita yrityksiä.

25 artikla

Jokaiseen vakuutus sopimukseen, joka tehdään palvelujen tarjoamisen vapauden perusteella, sovelletaan yksinomaan 2 artiklan d alakohdassa tarkoitettua sen jäsenvaltion, jossa riski sijaitsee, vakuutusmaksuihin kohdistuvia välillisiä veroja ja veroluonteisia maksuja, sekä Espanjan kohdalla lakisääteisiä lisämaksuja espanjalaiselle "Consortio de compensación de Seguros" -nimiselle yhteisölle käytettäväksi sillä olevaan tehtävään korvata tuossa jäsenvaltiossa sattuvista poikkeuksellisista tapahtumista aiheutuvia menetyksiä, edellä sanotun kuitenkin rajoittamatta myöhempiä yhteensovittamista.

Poiketen siitä, mitä 2 artiklan d alakohdan ensimmäisessä luetelmakohdassa on säädetty, ja tämän artiklan mukaisesti, pidetään jäsenvaltion alueella sijaitsevassa rakennuksessa olevaa irtainta omaisuutta, kaupallisessa kauttakululiikenteessä olevia tavaroita lukuun ottamatta, tässä jäsenvaltiossa sijaitsevana riskinä, vaikka rakennusta ja sen irtaimistoa ei olekaan vakuutettu samalla vakuutuskirjalla.

Sopimukseen 7 artiklan nojalla sovellettava laki ei vaikuta sovellettaviin verotusta koskeviin järjestelyihin.

Jollei tulevasta yhteensovittamisesta muuta johdu, jokainen jäsenvaltio soveltaa alueellaan palveluja tarjoaviin yrityksiin omia kansallisia säännöksiään toimenpiteistä, joilla varmistetaan ensimmäisen alakohdan mukaan maksettavien välillisten verojen ja veronluonteisten maksujen periminen.

26 artikla

1. Ne riskit, jotka voidaan kattaa yhteisön rinnakkaisvakuutuksella direktiivin 78/473/ETY mukaan, ovat ensimmäisen direktiivin 5 artiklan d alakohdassa määriteltyjä riskejä.

2. Tämän direktiivin säännöksiä, jotka koskevat ensimmäisen direktiivin 5 artiklan d alakohdassa määriteltyjä riskejä, sovelletaan johtavaan vakuutuksenantajaan.

IV OSASTO

Siirtymäsäännökset

27 artikla

1. Kreikka, Irlanti, Espanja ja Portugali voivat soveltaa siirtymäkauden aikana seuraavia säännöksiä:

i) 31 päivään joulukuuta 1992 asti nämä valtiot voivat soveltaa kaikkiin riskeihin muuta menettelyä kuin sitä, jota sovelletaan ensimmäisen direktiivin 5 artiklan d alakohdassa tarkoitettuihin riskeihin.

ii) 1 päivästä tammikuuta 1993 31 päivään joulukuuta 1994 suuria riskejä koskevaa menettelyä sovelletaan ensimmäisen direktiivin 5 artiklan d alakohdan i ja ii alakohdassa tarkoitettuihin riskeihin; sanotun 5 artiklan d kohdan iii alakohdassa tarkoitettujen riskien osalta näiden jäsenvaltioiden tulee päättää niihin sovellettavista rajoituksista.

iii) Espanja:

— 1 päivästä tammikuuta 1995 31 päivään joulukuuta 1996 sovelletaan ensimmäisen direktiivin 5 artiklan d alakohdan iii alakohdassa määriteltyjä ensimmäisen vaiheen rajoituksia,

— 1 päivästä tammikuuta 1997 alkaen sovelletaan toisen vaiheen rajoituksia.

Portugali, Irlanti ja Kreikka:

— 1 päivästä tammikuuta 1995 31 päivään joulukuuta 1998 sovelletaan ensimmäisen direktiivin 5

artiklan d alakohdan iii alakohdassa määriteltyjä ensimmäisen vaiheen rajoituksia,

— tammikuun 1 päivästä 1999 alkaen sovelletaan toisen vaiheen rajoituksia.

Sallittu poikkeus koskee 1 päivästä tammikuuta 1995 alkaen ainoastaan sopimuksia, jotka kattavat 8, 9, 13 ja 16 luokkiin kuuluvat riskit, jotka sijaitsevat yksinomaan yhdessä näistä neljästä siirtymäjärjestelyä hyödyntävästä jäsenvaltiosta.

2. Tämän direktiivin 26 artiklan 1 kohtaa ei 31 päivään joulukuuta asti sovelleta riskeihin, jotka sijaitsevat tässä artiklassa mainituissa neljässä jäsenvaltiossa. Siirtymäkauden aikana, joka alkaa 1 päivänä tammikuuta 1995, ensimmäisen direktiivin 5 artiklan d alakohdan iii alakohdassa määritellyt, näissä jäsenvaltioissa sijaitsevat riskit, jotka voidaan kattaa yhteisön rinnakkaisvakuutuksella direktiivin 78/473/ETY mukaisesti, ovat sellaisia, jotka ylittävät tämän artiklan 1 kohdan iii alakohdassa mainitut rajoitukset.

V OSASTO

Loppusäännökset

28 artikla

Komission ja jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on toimittava tiiviissä yhteistyössä helpottaakseen ensivakuutuksen valvontaa yhteisön alueella.

Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kaikista olennaisista vaikeuksista, jotka liittyvät tämän direktiivin soveltamiseen, muun muassa jos jäsenvaltio havaitsee, että vakuutustoimintaa siirtyy epätavallisen paljon sen alueelle sijoittautuneiden yritysten vahingoksi ja välittömästi sen rajojen ulkopuolelle perustettujen asioimistojen ja sivukonttoreiden eduksi.

Komission ja kyseisten jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on tutkittava nämä vaikeudet mahdollisimman nopeasti sopivan ratkaisun löytämiseksi.

Tarvittaessa komissio tekee neuvostolle aiheelliset ehdotukset.

29 artikla

Komissio antaa neuvostolle säännöllisesti, ensimmäisen kerran 1 päivänä heinäkuuta 1993, kertomuksen palvelujen tarjoamisen vapauteen perustuvien vakuutusmarkkinoiden kehityksestä.

30 artikla

Kun tässä direktiivissä viitataan ECUun, on se vaihtoarvo kansallisissa valuutoissa, jota käytetään kunkin vuoden joulukuun 31 päivästä lukien, se edellisen lokakuun viimeisen päivän vaihtoarvo, jolla ECU oli vaihdettavissa yhteisön eri valuuttoihin.

Direktiivin 76/580/ETY⁽¹⁾ 2 artiklaa sovelletaan ainoastaan ensimmäisen direktiivin 3, 16 ja 17 artiklaan.

⁽¹⁾ EYVL N:o L 189, 13.9.1976, s. 13

31 artikla

Joka viides vuosi neuvosto komission ehdotuksesta arvioi ja tarvittaessa muuttaa tässä direktiivissä ECUina ilmaistut rahamäärät yhteisön talouskehityksen ja rahaolojen kehityksen perusteella.

32 artikla

Jäsenvaltioiden on muutettava kansalliset säännöksensä tämän direktiivin mukaiseksi 18 kuukauden kuluessa direktiivin tiedoksi antamisesta⁽¹⁾ ja ilmoitettava tästä viipymättä komissiolle.

Tämän artiklan mukaisesti muutettuja säännöksiä on ryhdyttävä soveltamaan 24 kuukauden kuluessa tämän direktiivin tiedoksi antamisesta.

33 artikla

Kun tämä direktiivi on annettu tiedoksi, jäsenvaltioiden on huolehdittava, että niiden tässä direktiivissä tarkoite-

tuista kysymyksistä antamat keskeiset lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset toimitetaan kirjallisina komissiolle.

34 artikla

Liitteet ovat erottamaton osa tätä direktiiviä.

35 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Luxemburgissa 22 päivänä kesäkuuta 1988.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

M. BANGEMANN

⁽¹⁾ Tämä direktiivi on annettu tiedoksi jäsenvaltioille 30 päivänä kesäkuuta 1988.

LIITE 1

Vastaavuussäännöt

Valuutta, jossa vakuutuksenantajan sitoumukset on maksettava, määritellään seuraavien määräysten mukaisesti:

1. Jos sopimuksen antama turva ilmoitetaan jossakin tietyssä valuutassa, vakuutuksenantajan sitoumukset on maksettava tuossa valuutassa.
2. Jollei sopimuksen antama turvaa ole määritelty missään tietyssä valuutassa, vakuutuksenantajan sitoumukset on maksettava sen maan valuutassa, jossa riski sijaitsee. Vakuutuksenantaja voi kuitenkin valita valuutan, jonka määräisenä vakuutusmaksu ilmoitetaan, jos sellaiseen valintaan on oikeutettuja perusteita.

Näin voi olla, jos sopimuksen tullessa voimaan, näyttää todennäköiseltä, että korvaus maksetaan vakuutusmaksun valuutassa eikä sen maan valuutassa, jossa riski sijaitsee.

3. Jäsenvaltiot voivat oikeuttaa vakuutuksenantajan päättämään, onko valuutta, jossa korvaus maksetaan, joko se valuutta, jota vakuutuksenantaja käyttää kokemustiedon perusteella tai, sellaisen tiedon puuttuessa, sen maan valuutta, johon vakuutuksenantaja on sijoittunut:

- niiden sopimusten osalta, jotka kattavat riskejä luokissa 4, 5, 6, 7, 11, 12 ja 13 (ainoastaan valmistajan vastuu),
- niiden sopimusten osalta, jotka kattavat muihin luokkiin kuuluvia riskejä, joissa riskien laadun mukaan korvaus maksetaan muussa valuutassa kuin siinä, joka seuraisi yllä mainittujen menettelytapojen soveltamisesta.

4. Jos vahingosta on ilmoitettu vakuutuksenantajalle ja korvaus on maksettava tietyssä muussa valuutassa kuin siinä, joka seuraa edellä mainittujen määräysten soveltamisesta, vakuutuksenantajan on täytettävä sitoumuksensa tässä valuutassa erityisesti silloin, kun kysymys on valuutasta, jossa vakuutuksenantajan on tuomion tai vakuutuksenantajan ja vakuutetun sopimuksen perusteella maksettava korvaus.

5. Kun korvaus on arvioitu valuutassa, jonka vakuutuksenantaja tietää etukäteen, mutta joka ei ole se valuutta, joka seuraa edellä mainittujen määräysten soveltamisesta, vakuutuksenantaja voi täyttää sitoumuksensa tässä valuutassa.

6. Jäsenvaltiot voivat antaa yrityksille luvan olla kattamatta vakuutustekniset vastuuvélkansa toisiaan vastaavilla varoilla, jos edellä mainittujen määräysten soveltaminen johtaisi siihen, että yritys — kotipaikan toimipaikka tai sivukonttori — olisi velvollinen, noudattaakseen vastaavuusperiaatetta, pitämään varoja yhdessä valuutassa määrän, joka olisi enintään 7 prosenttia muissa valuutoissa olevista varoista.

Kuitenkin:

- a) kun vakuutusteknisistä vastuuvélkaa vastaavat varat vastaavat toisiaan Kreikan drakmoissa, Irlannin punnissa ja Portugalin escudoissa, tämä määrä ei saa ylittää:
 - yhtä miljoonaa ECUa siirtymäkautena, joka päättyy 31 päivänä joulukuuta 1992;
 - kahta miljoonaa ECUa 1 päivästä tammikuuta 1993 alkaen 31 päivään joulukuuta 1998;
- b) kun vakuutusteknisistä vastuuvélkaa vastaavat varat vastaavat toisiaan Belgian frangeissa, Luxemburgin frangeissa ja Espanjan pesetoissa, tämä määrä ei saa ylittää 2 miljoonaa ECUa siirtymäkauden kuluessa, joka päättyy 31 päivänä joulukuuta 1996.

Jollei neuvosto toisin päättä, a ja b kohdassa määriteltyjen siirtymäkausien päättyttyä näihin valuuttoihin noudatetaan yleisiä määräyksiä.

7. Jäsenvaltiot voivat olla vaatimatta yrityksiä — kotipaikan toimipaikkoja tai sivukonttoreita — soveltamaan vastaavuusperiaatetta silloin, kun sitoumukset on täytettävä jossakin muussa valuutassa kuin yhteisön jonkin jäsenvaltion valuutassa, jos tämän valuutan määräiset sijoitukset ovat säänneltyjä, siirtorajoitusten alaisia tai vastaavasta syystä eivät ole sopivia vakuutusteknisien vastuuvélan kattamiseen.
8. Jäsenvaltiot voivat antaa yrityksille — kotipaikan toimipaikoille tai sivukonttoreille — luvan olla pitämättä toisiaan vastaavia varoja sen määrän katteena, joka on enintään 20 prosenttia niiden sitoumuksista, tietyssä valuutassa.

Kaikissa valuutoissa olevien varojen yhteismäärän on kuitenkin oltava vähintään yhtä suuri kuin kaikissa valuutoissa olevien sitoumusten yhteismäärän.

9. Jäsenvaltiot voivat määrätä, että kun sitoumukset on edellä olevien määräysten mukaan täytettävä jäsenvaltion valuutassa ilmaistuilla varoilla, tämä vaatimus katsotaan myös täytetyksi, kun 50 prosenttia näistä varoista ilmaistaan ECUina.

*LIITE 2 A***Vakuutusliikkeen tilinpito**

1. Bruttovakuutusmaksutuotot
 2. Korvauskulut yhteensä
 3. Palkkiot
 4. Tekninen tulos
-

*LIITE 2 B***Vakuutusliikkeen tilinpito**

1. Bruttovakuutusmaksutulo edelliseltä tilikaudelta
 2. Bruttokorvausmeno edelliseltä tilikaudelta (mukaan lukien korvausvastuun muutos tilikauden päättyessä)
 3. Palkkiot
 4. Tekninen tulos
-